

UCHWAŁA nr 5

RADY do SPRAW CYFRYZACJI

z dnia 7 kwietnia 2020 roku

w sprawie wsparcia polskiego sektora ICT w kontekście działań antykryzysowych.

Na podstawie art. 17 ust. 3 ustawy z dnia 17 lutego 2005 r. o informatyzacji działalności podmiotów realizujących zadania publiczne (t.j. Dz. U. z 2019 poz. 700, ze zm.) oraz § 5 Regulaminu Rady do Spraw Cyfryzacji stanowiącego załącznik do Zarządzenia nr 1 Ministra Administracji i Cyfryzacji z dnia 5 stycznia 2015 r. w sprawie ustanowienia regulaminu prac Rady do Spraw Cyfryzacji (Dz. Urz. z 2015 r. poz. 1, ze zm.), uchwala się, co następuje:

1. Wstęp

Świat, Europa i Polska stają dzisiaj przed trzema wyzwaniami: pierwszym, natury medycznej, polegającym na zwalczaniu szerzącej się pandemii koronawirusa SARS-CoV-2 i choroby COVID-19, drugim, polegającym na przeciwdziałaniu niszczycielskim konsekwencjom gospodarczym, będącym skutkiem zerwania przez pandemię łańcucha dostaw w globalnej gospodarce i kwarantann narodowych, oraz trzecim, polegającym na wyciągnięciu wniosków z zaistniałej sytuacji i wdrożeniu działań wspierających branżę cyfrową, która na dzisiaj zapewnia produkty i usługi, które są podstawą, a niekiedy warunkiem, funkcjonowania wszelkich dziedzin życia społeczno-gospodarczego. W tej zmieniającej się rzeczywistości bardzo dynamicznie rośnie także ilość cyberataków. Jeśli aktualne przewidywania epidemiologów się potwierdzą, to obecna pandemia nie będzie najbardziej śmiertelnością w historii świata, ale z całą pewnością zgodnie z przewidywaniami ekonomistów odcisnie ona olbrzymie piętno na kondycji światowej gospodarki i dokona całkowitego przeformułowania obecnych realiów społecznych i gospodarczych. Na naszych oczach dzieje się kolejna rewolucja gospodarcza, do której jako Polska musimy być przygotowani, aby w maksymalnym stopniu wykorzystać nowe realia.

Kryzys epidemiczny już dzisiaj zmusił znaczną część administracji państwowej, przedsiębiorców i obywateli do przeformułowania swojej aktywności i przeniesienia jej w świat cyfrowy. Mamy do czynienia z bezprecedensowym, ekspresowym procesem digitalizacji procesów zarządzania państwem, firmami ale również codziennym funkcjonowaniem obywateli. Niestety, o ile zaistniała sytuacja w długoterminowej perspektywie zgodnie z przewidywaniami ekspertów pozytywnie wpłynie na światowy rynek ICT, o tyle w krótkim czasie doprowadzi do perturbacji na rynku i problemów tych firm, które nie posiadają zapasów kapitałowych, niezbędnych, aby przetrwać pierwsze miesiące kryzysu popytowego. O ile rynki nasycone kapitałowo oraz międzynarodowe koncerny z odpowiednimi rezerwami kapitałowymi mogą w miarę spokojnie podchodzić do najbliższych miesięcy, szczególnie

uwagę trzeba zwrócić na rodzimą branżę ICT opartą w dużej mierze na sektorze MŚP oraz startupów. Należy szczególnie uwzględnić firmy z branży cyberbezpieczeństwa oraz z obszarów, w których w ostatnich latach podjęto – słusznie – wysiłek formułowania polityk i strategii rozwoju technologicznego, takich jak innowacyjne zastosowania Sztucznej Inteligencji, rozwiązania dla Przemysłu 4.0, Internetu Rzeczy oraz usługi sieci nowych generacji (5G). Należy podkreślić, że obecny kryzys jest realnym sprawdzianem dla troski wykazywanej przez państwo polskie w stosunku do przetrwania i rozwoju firm tworzących innowacyjne rozwiązania, z realnym potencjałem globalnego rozwoju, w tych niezmiernie ważnych dla przyszłości gospodarki obszarach. Można się spodziewać, że odbicie gospodarek po kryzysie pandemii COVID19 będzie powiązane z potrzebą zwiększenia jej produktywności, co z kolei zapewnić może cyfryzacja.

Jednocześnie pandemia spowodowała wzrost liczby cyfrowych ataków, stąd spodziewany na rynku wzrost popytu na produkty i usługi dla cyberbezpieczeństwa. Zgodnie ze strategią wyjścia z kryzysu po pandemii zaprezentowaną w związku z debatą o Tarczy Antykryzysowej przez Premiera Mateusza Morawieckiego, konieczne jest tworzenie modelu napędzania podaży krajowej przez popyt. W przypadku wsparcia dla sektora technologicznego jest to zatem wyjątkowo relewantne.

2. Rekomendacje

Biorąc powyższe pod uwagę, oraz po konsultacji z firmami z branży, wchodzącymi m.in. w skład inicjatywy *CyberMadeInPoland*, rekomendujemy następujące działania celowe:

1. „Powszechne pożyczki technologiczne” realizowane przez PFR lub BGK oraz wsparcie kapitałowe.

Powszechne pożyczki ekspresowe dla MŚP/startupów niskoprocentowane lub bezzwrotne, udzielane na podstawie prostych kryteriów, których wysokość zależy od oceny wartości biznesowej usługi lub produktu z kluczowego sektora. W wypadku uzyskania przychodów powyżej danego pułapu w określonym horyzoncie czasowym (np. Q4 2021) firma zwraca niskoprocentowaną pożyczkę. Z kolei w przypadku braku określonego pułapu przychodów przechodzi to w pożyczkę bezzwrotną (reguła wykorzystywana w wielu krajach w odniesieniu np. do kredytów na edukację wyższą).

Ponadto należy rozważyć możliwość uruchomienia narzędzia wsparcia firm sektora MŚP poprzez wejście kapitałowe instytucji typu PFR, ARP lub BGK do podmiotów z kluczowego sektora. Dotyczyć to powinno w szczególności sposób firm rozwijających produkty i usługi w obszarach objętych polityką rozwoju Sztucznej Inteligencji oraz Internetu Rzeczy, która w tym celu powinna zostać doprecyzowana.

W przypadku polskich firm z branży cyberbezpieczeństwa należy stworzyć w ramach KUKI dedykowaną ofertę wsparcia ubezpieczeniowego i inwestycyjnego dla firm operujących na rynkach zagranicznych w celu poszerzenia spektrum potencjalnych klientów.

2. Promocja systemowa podmiotów MŚP/startupów w ramach digitalizacji administracji publicznej.

W kolejnych miesiącach działanie to może przyjąć wiele form np. ustanowienie specjalnych pozacenowych kryteriów w postępowaniach o udzielenie zamówienia publicznego promujących rozwiązania oferowane przez MŚP. Warto rozważyć możliwość dodatkowego premiowania w postępowaniach przetargowych ofert pochodzących od polskich firm oraz od firm dokonujących bezpośrednich inwestycji na polskim rynku w budowę centrów R&D. Wprowadzenie określonych wymagań systemowych, takich jak obligatoryjne uzyskanie wyceny od polskiego MŚP w procesie zamówienia publicznego. Spełnienie powyższych pozacenowych kryteriów daje oferentowi dodatkowe premiowe punkty w postępowaniu, ale nie wprowadza preferowania określonych podmiotów i unika zarzutu ograniczenia konkurencyjności.

W obszarze cyberbezpieczeństwa można zaobserwować niekonsekwencję polegającą na tym, że z jednej strony rządy i sektor prywatny zwracają uwagę na konieczność wdrażania bezpiecznych cyfrowych rozwiązań w ramach inwestycji, procedur, regulacji i strategii itp., z drugiej nie znajduje to odzwierciedlenia w podstawowych działaniach, takich jak na przykład postępowania o udzielenie zamówienia publicznego. Polska, ale także wiele innych krajów, nie używają tego narzędzia do poprawy swojej pozycji w zakresie bezpieczeństwa cyfrowego. Można i należy je wzmocnić poprzez zamówienia publiczne, które muszą zawierać kryteria cyberbezpieczeństwa, a cena nie powinna być decydującym czynnikiem. Zwiększenie cyberbezpieczeństwa sieci i systemów teleinformatycznych będzie krytycznym elementem składającym się na sukces transformacji cyfrowej, zwłaszcza w świetle rosnącej liczby ataków cyfrowych.

Kolejnym działaniem może być zobligowanie określonych podmiotów odpowiedzialnych za cyfryzację sektora publicznego do współpracy z segmentem MŚP/startupy: np. COI, NASK etc. Bardzo pozytywnie oceniamy pomysł zgłaszany już przez Ministerstwo Cyfryzacji o tzw. publicznych robotach cyfrowych, które pozwolą firmom zaangażować się w procesy związane z informatyzacją administracji publicznej, a nie będą jedynie transferem środków pomocowych na funkcjonowanie tychże firm.

3. Natychmiastowe zwiększenie poziomów dofinansowania w ramach już trwających oraz planowanych projektów B+R z kluczowych sektorów, w tym przede wszystkim cyberbezpieczeństwa i ICT.

NCBiR, PARP, ARP oraz inne instytucje, powinny przeformułować reguły zarówno pomocy *de minimis*, jak i publicznej, zwiększając poziomy dofinansowania do 90 - 100% dla MŚP/startupy, i w mniejszym zakresie dla dużych podmiotów np. 50-70%. Zakładając brak zwiększania alokowanych środków na określone programy, oznaczać będzie to mniejszą ilość wspartych projektów, jednak wydaje się kluczowe z perspektywy utrzymania płynności realizacji projektów. Jednocześnie należy odejść od zróżnicowania poziomu dofinansowania ze względów geograficznych (odejście od preferencji dla regionów Polski wschodniej).

Brak takich działań zagrozi realizacji już funkcjonujących projektów oraz drastycznie ograniczy zainteresowanie kolejnymi naborami, co w praktyce oznaczać będzie zmarnotrawienie wydanych do tej pory milionów złotych. Propozowane działania mają na celu przeciwdziałanie niedoborom kapitału na rynku, które mogą skutkować problemami w pozyskaniu środków na dokończenie projektów B+R. W najbliższych miesiącach niektóre firmy z branży ICT nie będą zapewne w stanie wygenerować na rynku funduszy, aby wnieść wkład na poziomie 80 czy 40% do trwających projektów B+R. Niezbędna jest w związku z tym interwencja państwa zmieniająca reguły finansowania.

4. Wprowadzenie alternatywnych sposobów ewaluacji firm aplikujących o wsparcie publiczne w ramach funduszy europejskich.

W wypadku głębokiego kryzysu gospodarczego ocena celowości wsparcia przedsiębiorstwa w oparciu o jego sprawozdania finansowe z ostatniego roku (lub 3 lat) staje się fikcją. Sprawozdanie to w wielu wypadkach nie będzie odzwierciedlać wartości firmy lub pomysłu technologicznego, ze względu na skutki kryzysu epidemicznego, na szersze makroekonomiczne uwarunkowania oraz założenia formułowane w strategiach i politykach rozwoju technologicznego. W związku z tym, w przypadku rozpisywania programów w ramach kolejnej perspektywy finansowej UE (w tym regionalnych programów operacyjnych), której realizacja rozpocznie się w okresie znacznego spowolnienia ekonomicznego, należy umożliwić alternatywne formy oceny przedsiębiorstw, podobne do metodologii stosowanej przez programy inkubacyjne czy akceleracyjne – np. ocena panelu ekspertów, z realnym doświadczeniem w procesach inwestycji typu „venture”, w zakresie wartości biznesowej rozwiązania/technologii.

5. Stymulacja strony popytowej w zakresie digitalizacji tradycyjnych gałęzi gospodarki

Państwo posiada szereg narzędzi, którymi może stymulować popyt na określonych rynkach – m.in. ulgi podatkowe czy programy dedykowane zakupom produktów zawierających określone rozwiązania. Działaniem zapewniającym bezpieczeństwo transformacji cyfrowej w kraju, a jednocześnie wspierającym rynek cyberbezpieczeństwa, może być kwalifikowanie wydatków na cyberbezpieczeństwo jako wydatków na innowacje (utworzenie dedykowanej ulgi inwestycyjnej dla wydatków na cyberbezpieczeństwo), co wiąże się z odpisami CIT, rozszerzeniem stosowania „Innovation BOX” poprzez obniżenie opodatkowania dochodu uzyskiwanego z praw własności intelektualnej do 10% oraz poszerzenie zakresu przedmiotowego o koszty wytworzenia produktów i usług z zakresu cyberbezpieczeństwa.

Kolejnym działaniem powinno być utworzenie programu „bonów na cyberbezpieczeństwo” – czy też szerzej, „bonów na cyfrowe innowacje” – dla samorządu terytorialnego, które będą mogły być realizowane w polskich firmach, w tym w sektorze MŚP. Co pozwoli nie tylko wesprzeć firmy sektora cyberbezpieczeństwa, ale jednocześnie podniesie poziom bezpieczeństwa sieci w administracji samorządowej. W przypadku „bonów na cyfrowe innowacje”, zamawiający powinni uwzględniać racjonalne wymagania cyberbezpieczeństwa przy specyfikowaniu potrzeb.

6. Działania na forum Trójmorza

Zaistniała sytuacja wymusza również współdziałanie międzynarodowe. Rekomendujemy wyjście z inicjatywą utworzenia w ramach Funduszu Trójmorza specjalnego Funduszu VC w celu wsparcia podmiotów sektora ICT z regionu oraz wsparcia inwestycyjnego projektów z kluczowych sektorów. A także wygenerowania w tym względzie zainteresowania istniejącymi już inicjatywami, takimi jak np. Business Council of Growing Europe, powołaną w Davos w styczniu 2020 r. Ponadto rekomendujemy podjęcie działań w celu utworzenia regionalnego Centrum Kompetencyjnego, które będzie wsparciem procesu transformacji cyfrowej administracji i gospodarki naszego regionu wraz z realizacją relevantnych do wskazanych potrzeb projektów.

Protokół z głosowania

Decyzją Przewodniczącego Rady głosowanie zostało przeprowadzone w trybie obiegowym. Projekt uchwały nr 5 został przesłany członkom Rady 6 kwietnia 2020 r. Do dnia 7 kwietnia 2020 r. wszyscy członkowie Rady oddali swój głos. W głosowaniu wzięło udział 15 członków Rady, z czego oddano:

- 15 głosów „za” przyjęciem uchwały,
- 0 głosów „przeciw” oraz
- 0 głosów „wstrzymuję się”.

Uchwała nr 5 Rady do Spraw Cyfryzacji została przyjęta jednogłośnie 7 kwietnia 2020 roku w głosowaniu jawnym w trybie obiegowym.

Szczegóły dotyczące głosowania przedstawia poniższa tabela.

Lp.	Imię	Nazwisko	Głos
1.	Izabela	Albrycht	za
2.	Katarzyna	Chałubińska-Jentkiewicz	za
3.	Jan	Czajkowski	za
4.	Jacek	Czarnecki	za
5.	Krzysztof	Dyki	za
6.	Paweł	Gora	za
7.	Agnieszka	Gryszczyńska	za
8.	Michał	Kanownik	za
9.	Anna Beata	Kwiatkowska	za
10.	Tomasz	Łukawski	za
11.	Dariusz	Milka	za
12.	Józef	Orzeł	za
13.	Rafał	Rodziewicz	za
14.	Włodzimierz	Schmidt	za
15.	Sebastian	Szymański	za

Przewodniczący Rady

Józef Orzeł

/-podpisano elektronicznie/